

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.5.2021
COM(2021) 256 final

2018/0258 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: määrus, millega luuakse
tollikontrolli seadmete rahastamisvahend**

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: määrus, millega luuakse
tollikontrolli seadmete rahastamisvahend**

1. TAUSTTEAVE

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev 12. juuni 2018
(dokument COM(2018) 474 (final) – 2018/0258 COD):

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev: 17. oktoober 2018

Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine: 15. jaanuar 2019

Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev: Ei kohaldata

Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev: 27. mai 2021

2. KOMISJONI ETTEPANeku EESMÄRK

Komisjon võttis 2. mail 2018 vastu ettepaneku luua mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) raames uus integreeritud piirihalduse fond (IBMF).

IBMF aitab kaasa ühise viisapoliitika edasiarendamisele ja Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamisele liikmesriikides, ebaseadusliku rändega võitlemisele, seadusliku reisimise ja kaubanduse hõlbustamisele ning tolliliidu toimimise parandamisele.

Sel eesmärgil koosneb IBMF piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist ning tollikontrolli seadmete rahastamisvahendist.

Käesolevas teatises käsitletakse tollikontrolli seadmete rahastamisvahendit (CCEI), mille üldeesmärk on toetada tolliliitu ja tolliasutusi, kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaseadusliku kaubanduse eest, toetades samal ajal seaduslikku ettevõtlust. Rahastamisvahendi erieesmärk on tagada asjakohane ja samaväärne tollikontroll, ostes, hooldades ja ajakohastades läbipaistval viisil sobivaid, nüüdisaegseid ja usaldusväärseid tollikontrolli seadmeid, mis peaksid olema ka turvalised, ohutud ja keskkonnasõbralikud.

Rahastamisvahendiga on kaetud ka seadmed, mida kasutatakse muul kontrollieesmärgil kui tollikontroll, eeldusel et viimane jääb endiselt nende seadmete kasutamise peamiseks eesmärgiks.

Programmi eesmärk on vähendada praegust tasakaalustamatust piisavate ja ajakohaste tollikontrolli seadmete kättesaadavusel liikmesriikides, võttes arvesse eri piiripunktide

eripärasid, eelkõige nende geograafilist asukohta, suurust, liiklusandmeid, riskianalüüsi ja ohtusid, millega piiripunktides kokku puututakse.

See on vastus liikmesriikide üleskutsetele leida struktureeritud lahendus, et varustada riikide tolliasutusi piisavate ja tõhusate tehniliste seadmetega ELi sisenevate ja EList väljuvate kaupade kontrollimiseks.

Selliste seadmete kättesaadavus välispiiridel ja tollilaborites on äärmiselt oluline, et aidata tolliliidul tulla toime nii olemasolevate kui ka uute esilekerkivate probleemidega.

Toetades tollikontrolli seadmete ajakohastamist liidu tasandil, soovitakse CCEI abil saavutada poliitilisi eesmärgi, mis on suunatud tugevamale ja paremini varustatud tolliliidule, suuremale ELi lisaväärtusele ning paremale innovatsioonile ja jätkusuutlikkusele ELi tegevuses.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Esimesel lugemisel vastu võetud nõukogu seisukoht kajastab täielikult kolmepoolsetel kohtumistel saavutatud kokkulepet.

Selle kokkuleppe põhipunktid on järgmised:

- Mõnesse põhjendusse (1, 2, 5, 6, 19, 26¹) lisatakse fraas „samaväärsed tollikontrolli tulemused“.
- Lisatakse kliimamuutusi ja bioloogilist mitmekesisust käsitlev põhjendus (põhjendus 10a) ja eelarvetingimusi käsitlev põhjendus (põhjendus 24).
- Tööprogrammid peaksid põhimõtteliselt hõlmama rohkem kui ühte eelarveaastat, kuid mitte enam kui kolme aastat (põhjendus 17).
- Komisjoni vahe- ja lõpphinnangutesse lisatakse üksikasjad selle kohta, kuidas tolliasutused ja muud piirivalveasutused jagavad vahendist rahastatavaid seadmeid, sedavõrd kui liikmesriigid on komisjonile esitanud asjakohast teavet. Tulemusaruannete süsteemi osana lisatakse viide iga-aastastele eduaruannetele, mille komisjon koostab lisaks vahendi vahe- ja lõpphindamistele (põhjendus 21).
- Rahastamisvahendit saab kasutada 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 (artikli 1 lõige 1). Sama kestus on ette nähtud integreeritud piirihalduse fondile, mille osa tollikontrolli seadmete rahastamisvahend on (artikli 1 lõige 2).
- Rahastamisvahendi eesmärkide kompromisstekst, mis sisaldab sõnastust „ja kuna pikaajaline eesmärk on, et tollikontrollide kohaldamine liikmesriikides oleks ühtlustatud“ (artikli 3 lõige 1).
- Rahastamisvahendi erieesmärk on edendada asjakohaste ja samaväärsete tulemustega tollikontrolli sobivate, nüüdisaegsete, s.t turvaliste, ohutute ja keskkonnasõbralike, ning usaldusväärsete tollikontrolli seadmete läbipaistva ostmise, hoolduse ja ajakohastamise abil, toetades seeläbi tolliasutusi, kes tegutsevad ühtselt liidu huvide kaitsmiseks (artikli 3 lõige 2).
- Rahastamisvahendi rakendamise rahastamispakett on jooksevhindades 1 006 407 000 eurot (artikli 4 lõige 1).
- Rahastamiskõlbliku meetmega võib toetada innovatiivset tuvastamistehnoloogiat kasutavate seadmete ostmist, hooldamist ja ajakohastamist (artikli 6 lõige 1).

¹ Nimetatud põhjenduste ja artiklite numbrid osutavad määruse eelnõu kokkulepitud tekstile enne keelelist läbivaatamist.

- Programmi tagasiulatuv kohaldamine alates 1. jaanuarist 2021 (artikli 6 lõike 2 punkt a).
- Kõnealusest vahendist rahastatavaid tollikontrolli seadmeid tuleks kasutada peamiselt tollikontrolliks, kuid neid võib kasutada ka muudel eesmärkidel, sealhulgas inimeste kontrolliks riiklike piirihaldusasutuste tegevuse toetamisel ja uurimiseks. Selline jagatud kasutus ei tohiks siiski olla süstemaatiline (artikli 6 lõige 4).
- Nõue, mille kohaselt peab komisjon julgustama liikmesriike korraldama tollikontrolli seadmete ühishankeid ja ühist testimist (artikli 6 lõike 4 punkt a).
- Mõned muudatused nende kulude loetelus, mis ei peaks olema rahastamisvahendi raames rahastamiskõlblikud, ja vastavad erandid (artikli 9 lõige 1).
- Tööprogrammid võetakse vastu rakendusaktidega, millele lisatakse määruses sätestatud elemendid. Suurem osa nendest elementidest on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) kohaselt juba kohustuslikud (artikli 11 lõike 1 punkt a).
- Mõned muudatused tolliseadmete vajaduse hindamise elementides, millega toetatakse tööprogrammide ettevalmistamist (eelkõige olemasolevate tollikontrolli seadmete põhjalik kirjeldus; ühine loetelu tollikontrolli seadmetest, mis peaksid olema kättesaadavad, lähtudes piiripunktide liigitusest ja rahaliste vajaduste hinnangust) (artikli 11 lõige 3).
- Aruandlusnõuete tõhustamine, sealhulgas nõue edastada komisjonile igal aastal teave kulude kohta, mis on suuremad kui 10 000 eurot, millele lisatakse üksikasjalik loetelu vahendist rahastatavate tollikontrolli seadmete kohta ja seadmete kasutamise tulemused, vajaduse korral koos seadmete kasutamise statistikaga (artikli 12 lõige 4).
- Aruanne, mille komisjon koostab talle antud volituse kohta muuta 1. lisa (soovituslik loend tollikontrolli seadmetest) ja 2. lisa (näitajad) (artikli 14 lõige 2).
- Määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval (artikli 18 lõige 1).
- Seadmete loetelu käsitleva 1. lisa lõpuleviimine.

Komisjon toetab kolmepoolset kohtumist saavutatud kokkulepet, mis sillutab teed uue rahastamisvahendi kiirele vastuvõtmisele. CCEI suurendaks tolliasutuste jõupingutusi ja suutlikkust ühtse turu kaitsmisel ja tolliliidu viimisel järgmisele tasandile.

Komisjonile teeb jätkuvalt muret põhjenduse 22 sõnastus, millele Euroopa Parlament lisas fraasi „täielikult läbipaistev“ seoses komisjoni poolt rakendusaktide vastuvõtmisele eelneva ettevalmistava töö käigus korraldatavate asjakohaste konsultatsioonidega. Komisjoni taotlus see sõnastus välja jätta, kuna see kaldub kõrvale kolme institutsiooni poolt institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ja sellele lisatud ühisseisukohas kokku lepitud standardklauslitest, lükati kaasseadusandjate poolt tagasi. Seepärast teeb komisjon selle kohta avalduse, mis lisatakse määruse lõplikul vastuvõtmisel (vt punkt 5).

4. KOKKUVÕTE

Komisjon nõustub nõukogu seisukohaga, mis kajastab täielikult institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi.

5. LISA: KOMISJONI AVALDUS

„Komisjon avaldab kahetsust, et seadusandja kaldus põhjenduses 22 kõrvale institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes kokku lepitud standardpõhjendusest. Komisjon rõhutab, et institutsioonidevahelisele kokkuleppele lisatud ühisseisukohas kokku lepitud põhimõtetega on täielik läbipaistvus juba tagatud. Komisjon valmistab ette kõik käesoleva määruse alusel vastu võetavad delegeeritud õigusaktid kooskõlas nende kokkulepitud põhimõtetega. Standardpõhjenduse lisamine ei tohiks luua pretsedenti muude juhtumite jaoks.“